

Sygn. akt VIII Gz 101/16

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Kala (spr.)

Sędziowie: SSO Wojciech Wołoszyk

SSO Wiesław Łukaszewski

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2016 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) **Spółka Akcyjna w L. (...) w P.**

z udziałem **K. S. i J. S.**

na skutek zażalenia wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 6 czerwca 2016 r., sygn. akt VIII GCo 123/16

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSO Elżbieta Kala SSO Wojciech Wołoszyk SSO Wiesław Łukaszewski

Sygn. akt VIII Gz 101/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy odrzucił wniosek (...) Spółka Akcyjna w L. (...) w P. o zawezwanie do próby ugodowej K. S. i J. S.. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy odwołał się w szczególności do treści art. 64 § 1 kpc oraz art. 64 § 1¹ kpc, jak również przywołał definicję oddziału przedsiębiorcy sformułowaną w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Sąd Rejonowy zważył, że jako wnioskodawcę w przedmiotowej sprawie wskazano Oddział spółki (...) spółka akcyjna, tj. podmiot, który nie posiada zdolności prawnej i sądowej, co zdaniem tego Sądu, uzasadniało odrzucenie przedmiotowego wniosku na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 kpc.

Wnioskodawca w zażaleniu zaskarżył w/w postanowienie, zarzucając naruszenie art. 199 § 1 pkt 3 kpc poprzez jego błędne zastosowanie, art. 38, 95 § 2 i 106 kc poprzez ich niezastosowanie. Skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości. W uzasadnieniu skarżący zarzucił, że Sąd Rejonowy bezzasadnie przyjął, że przedmiotowy wniosek złożony został przez oddział. Samo wpisanie nazwy oddziału obok nazwy osoby prawnej, nie może, zdaniem skarżącego, przesądzać o osobie wnioskodawcy, skoro można ustalić go na podstawie dokumentów załączonych do wniosku (odpis z KRS spółki, uwierzytelniona kopia oświadczenia zarządu (...) SA z dnia 19.01.2011 r. o udzieleniu pełnomocnictwa ogólnego A. K., w ramach którego mógł on składać oświadczenia woli w imieniu (...)

SA w zakresie dotyczącym (...), a także został upoważniony do występowania w imieniu (...) SA w postępowaniach sądowych i administracyjnych dotyczących (...)).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie.

Z przepisu art. 64 § 1 i § 1¹ k.p.c. wynika, że zdolność sądową, czyli zdolność do występowania przed sądem jako strona, mają osoby fizyczne i osoby prawne, a nadto jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. Brak zdolności sądowej sąd bierze z urzędu pod uwagę w każdym stanie sprawy. Brak zdolności sądowej może mieć charakter pierwotny albo następczy. Pierwotny brak zdolności sądowej zachodzi, gdy jako stronę oznaczono w powództwie jednostkę nieposiadającą przymiotu zdolności sądowej, bądź też gdy jako stronę oznaczono w powództwie jednostkę nieistniejącą. Pierwotny brak zdolności sądowej skutkuje odrzuceniem pozwu (art. 199 § 3 k.p.c.), bądź też w pewnych sytuacjach zastosowanie może znaleźć art. 70 k.p.c. Następczy brak zdolności sądowej oznacza utratę zdolności sądowej przez stronę w toku postępowania. Skutkiem następczego braku zdolności sądowej jest obligatoryjne zawieszenie postępowania z urzędu (art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.). Warto również wskazać, że postępowanie toczące się z udziałem strony nie mającej zdolności sądowej dotknięte jest nieważnością (art. 379 pkt 2 k.p.c.).

Dodatkowo można wspomnieć, że spółka akcyjna powstaje z chwilą wpisu jej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (art. 306 pkt. 4 k.s.h.). Kodeks spółek handlowych nie reguluje kwestii tworzenia oddziałów spółek akcyjnych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jednakże na możliwość posiadania przez przedsiębiorcę (w tym spółkę akcyjną) oddziałów wskazują przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity: Dz.U.2015.584 j.t. ze zm.). Zgodnie z art. 5 pkt 4 wskazanej ustawy przez oddział rozumie się wyodrębnioną i samodzielną organizacyjnie część działalności gospodarczej, wykonywaną przez przedsiębiorcę poza siedzibą przedsiębiorcy lub głównym miejscem wykonywania działalności. Jeżeli przedsiębiorca posiada oddziały, to w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego obok danych dotyczących przedsiębiorcy powinny być ujawnione także siedziby i adresy jego oddziałów (art. 38 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2013 r., poz 1203 ze zm.)). Pomimo organizacyjnego, technicznego, kadrowego i finansowego wyodrębnienia, oddział nie posiada odrębnej podmiotowości (zdolności) prawnej, bowiem podstawą aktywności oddziału jest zawsze osobowość (zdolność) prawna przedsiębiorcy. Art. 64 § 1 k.p.c. wskazuje na osoby prawne, jednak nie wymienia oddziałów osoby prawnej.

Z powyższego wynika, że osobowość prawną, a co za tym idzie - zdolność sądową posiada jedynie spółka akcyjna, co oznacza, że tylko spółka akcyjna może być stroną w postępowaniu sądowym. W realiach niniejszej sprawy stroną postępowania po stronie wnioskodawcy może być zatem niewątpliwie wyłącznie (...) Spółka Akcyjna w L., nie zaś (...) w P.. Jeżeli jedną ze stron postępowania byłby oddział osoby prawnej (spółki akcyjnej) wówczas mielibyśmy do czynienia z nieważnością postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.).

W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi wątpliwości, że wnioskodawcą w przedmiotowym postępowaniu jest (...) Spółka Akcyjna w L., a nie jej oddział. Wnioskodawca w petitum wniosku, jak i w kolejnych pismach procesowych wskazał jako wzywającego do próby ugodowej (...) Spółka Akcyjna w L. (...) w P.", a nie wyłącznie jeden z oddziałów tej spółki. Ponadto, w toku postępowania wnioskodawca przedłożył odpis KRS spółki (...) Spółka Akcyjna w L., jak również uwierzytelnioną kopię Oświadczenia zarządu (...) SA z dnia 19.01.2011 r. o udzieleniu pełnomocnictwa ogólnego nr (...) A. K., w ramach którego mógł on składać oświadczenia woli w imieniu (...) SA w zakresie dotyczącym (...), a także został upoważniony do występowania w imieniu (...) SA w postępowaniach sądowych i administracyjnych dotyczących (...). Jednocześnie upoważnił on pełnomocnika do udzielania dalszych pełnomocnictw, w tym procesowych.

Nie negując zawartych w uzasadnieniu skarżonego postanowienia teoretycznych wywodów Sądu Rejonowego na temat definicji oddziału przedsiębiorcy, stwierdzić, w ocenie Sądu Okręgowego, należy, że wymienienie na pierwszym miejscu firmy spółki akcyjnej lub innej osoby prawnej i podanie jej siedziby, a następnie dodanie (na drugim miejscu)

nazwy oddziału, nie powinno, skutkować uznaniem, że powodem (wnioskodawcą) jest oddział tej osoby prawnej, a nie sama osoba prawna. Takie dookreślenie nazwy osoby prawnej przez dodanie nazwy oddziału i jego siedziby jest często spotykane w praktyce sądowej (szczególnie odnośnie banków i ubezpieczycieli). Nie ulega jednak wątpliwości, że stroną w takim wypadku jest osoba prawna.

Reasumując, przyjęć, w ocenie Sądu Okręgowego, należało, że wnioskodawcą w sprawie niniejszej jest istniejąca osoba prawna (a nie jej oddział), mająca tym samym zdolność sądową (art. 64 § 1 kpc) i legitymację procesową. Tym samym, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, nie zachodziła przyczyna odrzucenia wniosku określona w przepisie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.

Mając powyższe na względzie zaskarżone postanowienie należało uchylić, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 386 § 4 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc, jak w sentencji.

SSO Elżbieta Kala SSO Wojciech Wołoszyk SSO Wiesław Łukaszewski